

УДК 331

Сучасні зміни та перспективи розвитку ринку праці України

Канішева Каріна Сергіївна
студентка 2 курсу
факультету економіки і права
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Ринок праці є складним елементом ринкової економіки, в процесі функціонування якого переплітаються інтереси робітника та роботодавця, щодо визначення ціни праці та умов функціонування, а також відбуваються процеси формування попиту та пропозиції на особливий товар – робочу силу. На даному ринку відображаються практично всі соціально-економічні процеси, що відбуваються в державі. Етапи формування, особливості ринку праці в Україні, проблеми зайнятості та безробіття населення є наслідком багатьох умов, які склалися в країні протягом багатьох десятиліть. Тому проблеми та перспективи ринку праці необхідно розглядати, беручи за основу сучасний економічний стан.

Напрямам розвитку, стану та теоретико-методологічним аспектам ринку праці в Україні присвячені роботи багатьох науковців, зокрема В. Гриньової, Г. Шульги, В. Ковальова, В. Рижикова, О. Єськова, І. Черненко, О. Атаєвої, В. Близнюк, В. Петюха, І. Бондар, Е. Лібанової та багато інших [1].

Метою даної роботи є дослідження та аналіз стану ринку праці на сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки та виявлення перспектив його розвитку.

Стан ринку праці та процеси у сфері зайнятості населення належать до соціально-економічних параметрів, що визначальним чином впливають на суспільний розвиток і конкурентоспроможність національної економіки. З однієї

сторони, ринок праці є елементом економічної системи, від якого залежить вектор і темпи макроекономічної динаміки, а з іншої – він опосередковує вплив макроекономічних показників на добробут населення та функціонування багатьох соціальних процесів [2].

За даними Державної служби статистики України, кількість зайнятого населення у віці 15 років і старше у I кварталі 2019 року становила 16,4 млн осіб, а рівень зайнятості – 50,7%. Кількість зайнятого населення у віці 15-70 років у I кварталі 2019 року, у порівнянні з I кварталом 2018 року, зросла на 227 тис. осіб та становила 16,3 млн осіб (рис. 1).

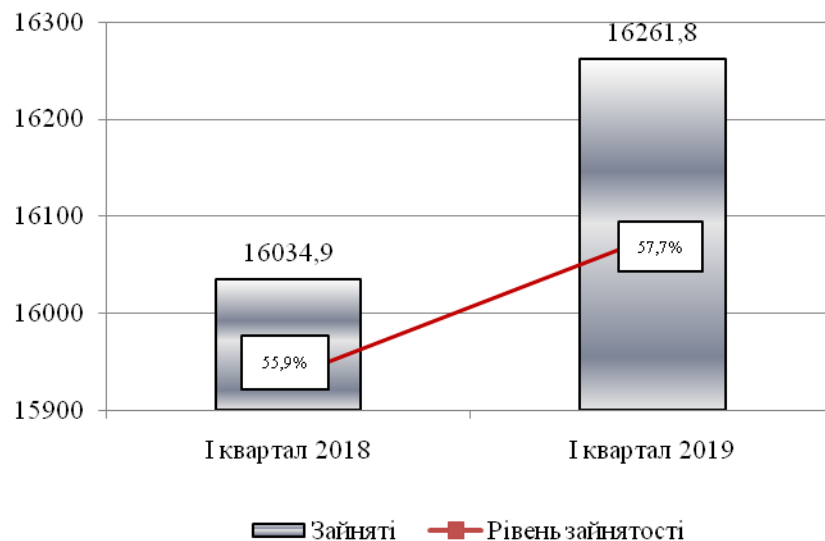

Рис. 1. Динаміка та структура зайнятості населення України за 2018 - 2019 роки

Рівень зайнятості населення у віці 15-70 років зріс з 55,9 % до 57,1%. Найвищий рівень зайнятості спостерігався у м. Києві (62,4%), Харківській (61,4%), Дніпропетровській (59,0%), Київській (58,7%) та Миколаївській (58,5%) областях, а найнижчий – у Волинській (49,5%) та Донецькій (50,6%) областях. [5]

Кількість безробітного населення (за методологією МОП) у віці 15 років і старше у I кварталі 2019 року становила 1,6 млн осіб, а рівень безробіття – 9,1%.

Кількість безробітного населення (за методологією МОП) у віці 15-70 років у I кварталі 2019 року, у порівнянні з I кварталом 2018

рокускоротилася на 67 тис. осіб та становила 1,6 млн осіб. Рівень безробіття (за методологією МОП) скоротився з 9,7% до 9,2% робочої сили. Скорочення рівня безробіття відбулося в усіх регіонах (рис. 2). [5]

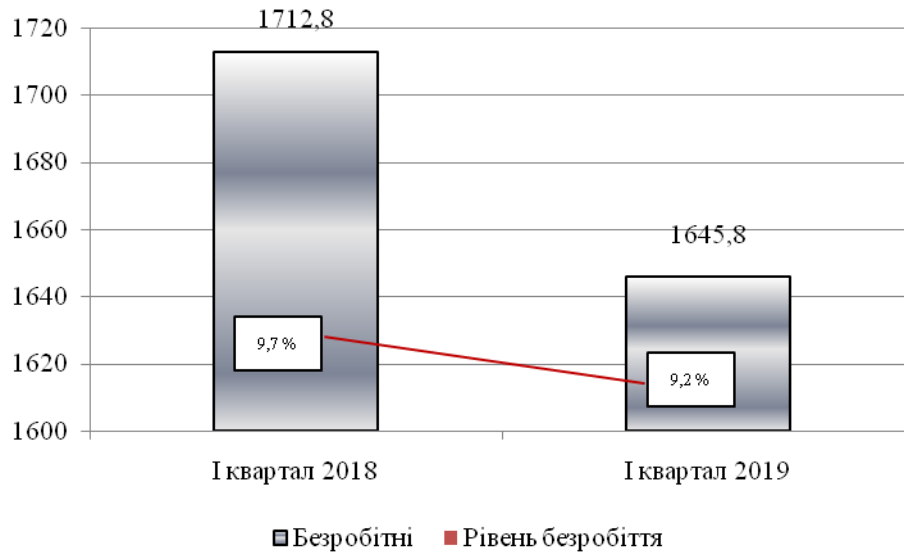

Рис.2. Рівень безробіття та структура безробітного населення за 2018 - 2019 роки

Аналіз дослідження структури безробітного населення визначив найбільший показник звільнення за власним бажанням з показником у 38,9 %, причина якого є несприятливі умови праці мотиваційного характеру (рис.3).

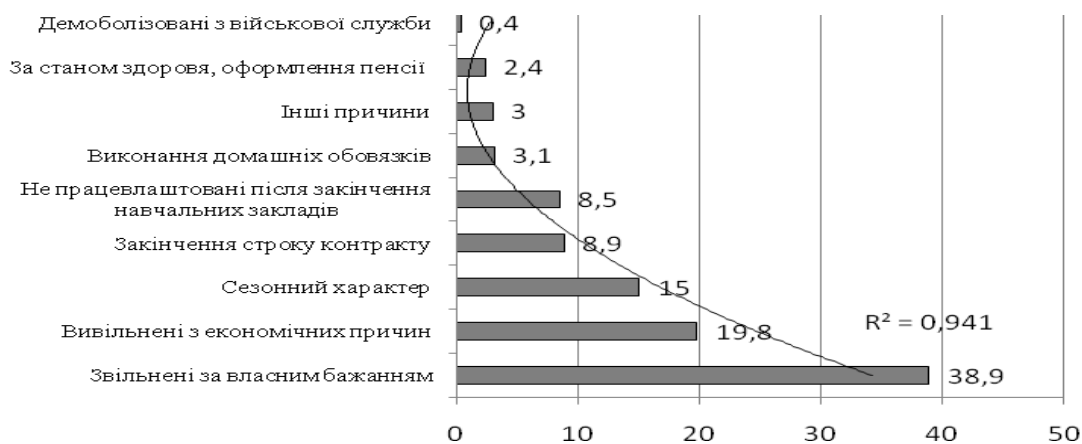

Рис. 3 Структура безробітного населення

Поліномінальний тренд вказує на те, що в наступному кварталі 2019 року можна спостерігати зменшення показника звільнення за власним бажанням. Але

динаміка звільнення з інших причин вказує на збільшення показників у процентному відношенні.

Що стосується регіонального рівня безробіття, то найнижчий рівень спостерігався у Харківській (5,9%), Київській (6,3%) областях та місті Києві (6,7%), а найвищий – у Луганській (15,3%), Донецькій (14,1%), Волинській (12,3%) та Кіровоградській (12,1%) областях.

Основною проблемою зайнятості в Україні є міграція трудового населення за кордон. Так, варто відзначити стрімке збільшення міграції серед студентів. Навчальна міграція набула свого розвитку за рахунок можливості навчання з подальшим працевлаштуванням за кордоном [4]. Збереження цієї вкрай несприятливої економіко-демографічної тенденції розвитку вітчизняного ринку праці призведе до прискореного старіння економічно активного населення та подальшої необхідності підвищення пенсійного віку в Україні.

Як відзначають аналітики, велика кількість освічених та талановитих людей (інженери, лікарі, фахівці з інформаційних технологій), які працюють за кордоном, сприяють певному рівню «витоку мізків». Але під час міграції переважно відбувається декваліфікація, коли трудовий мігрант виконує низько кваліфіковану роботу. Українські трудові мігранти переважно зайняті в таких секторах економіки: будівництво – 46%, домашній догляд – 18%, оптова і роздрібна торгівля – 9%, сільське господарство – 11%, промисловість – 4%, діяльність готелів і ресторанів – 4%, діяльність транспорту і зв'язку – 4%, інші види економічної діяльності – 4%. Взагалі, цілий ряд країн Європейського Союзу, особливо сусідніх, вочевидь розглядають Україну як джерело дешевої робочої сили для розвитку своєї економіки. [6]

Отже, проведений аналіз дає право стверджувати, що ситуація на ринку праці України не є критичною у наш час, але бажання вдосконалювати вихідні дані не повинно пропадати.

Для того, щоб покращити вже здобуті результати необхідно першочергово впроваджувати заходи щодо вдосконалення системи оплати праці; соціальної підтримки населення; збільшення попиту на робочу силу як з боку приватного так

і з боку державного сектору економіки; спрямування державної підтримки розвитку малого та середнього бізнесу; підвищення якості та конкурентоспроможності робочої сили; запобігання зростанню безробіття через створення робочих місць за рахунок різних джерел фінансування; запровадження досвіду провідних країн світу щодо підвищення рівня соціально-економічного розвитку; розробити активну державну соціально-економічну політику, направлену на залучення молоді та випускників вищих навчальних закладів.

Запропонований перелік перспектив розвитку ринку праці України не є вичерпним та потребує подальшого опрацювання. Застосовуючи ці поради на практиці отримаємо в майбутньому стійку структуру національної економіки.

Література

1. Особливості та етапи формування ринку праці в Україні. – Режим доступу: <http://www.studentam.in.ua/index.php?optio>
2. Федунчик Л. Г. Ринок праці в Україні: проблеми та напрями їх вирішення /Л.Г. Федунчик // Ринок праці та зайнятість населення. – 2016. – № 2. – С. 31.
3. Юрчик І. Б. Взаємозв'язок ефективності ринку праці та його інституційного забезпечення / І. Б. Юрчик // Науковий Вісник Херсонського державного університету. Економічні науки. – 2016. – Вип. 17. – Ч. 4. – С. 109.
4. Кулицький С. Проблеми розвитку ринку праці в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2017/ukr21>
5. Державна служба зайнятості в Україні. – Режим доступу: <https://www.dcz.gov.ua/analytics/68>
6. Формування ринку праці в Україні. – Режим доступу: <http://ua.coolreferat.com>.

Науковий керівник: викл. В. В. Гришина